

1. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід: навч. посіб. / за ред. Р. С. Гуревича. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. 348 с.

2. Як ефективно використовувати сучасні технології в освіті? URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/2019/04/22/236630/> (дата звернення: 18.09.2022 р.)

3. Каличева Н. Є. Інтелектуалізація управління як основа розвитку підприємства в умовах нової економіки. *Людина, суспільство, комунікативні технології*: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. 21-22 жовтня 2021 р. Харків: ДІСА ПЛЮС, 2021. С. 223-224

4. Воляннюк А. Мотивація як фактор підвищення навчальної успішності молодших школярів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Том 1, № 27. С. 241-245.

*Канд. екон. наук, доцент кафедри
економіки та управління
виробничим і комерційним бізнесом
І. Л. Назаренко*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ПРОВЕДЕННЯ ТЕСТУВАННЯ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З 24 лютого 2022 р. з початком російської агресії та введенням воєнного стану і студенти, і викладачі опинилися у скрутному становищі, у небезпеці, коли замість занять їм треба було рятувати своє життя, переховуватися у підвалах, бомбосховищах тощо, евакуюватися та налагоджувати своє життя на новому місці.

Проблеми, з якими зіткнулися освітяни, можна розподілити на суб'єктивні та об'єктивні. Об'єктивні: перебої з електропостачанням, нестабільне або зовсім відсутнє Інтернет-з'єднання, необхідність перебувати в укриттях замість навчання. Суб'єктивні проблеми: в умовах загрози життю погіршується пам'ять, концентрація уваги, мотивація до навчання та бажання до саморозвитку.

У таких умовах відвідування лекцій та практичних занять стає проблематичним, що і призвело до масового скорочення відвідувань занять студентами у 1 семестрі 2021/2022 навчального року. Отже, асинхронний спосіб дистанційного навчання [1] вийшов на перший план: студенти виходять в Інтернет, коли мають таку можливість, заходять до платформи MOODLE, читають тексти лекцій, дивляться навчальні відео та, за можливістю, виконують домашні завдання, курсові та контрольні роботи тощо.

Стосовно тестового контролю (як модульного, так і екзаменаційного), тут виникли проблеми іншого характеру. Оскільки на складання модульного тесту дається всього 1 спроба (чи 2 спроби за рішенням декану), ті студенти, які не змогли достатньо якісно підготуватися до тестування з незалежних від них причин, не зможуть його виконати з прийнятними для них оцінками та відчуватимуть певну несправедливість та образу. Щоб цього не сталося та з метою допомогти студентам опанувати матеріал й успішно скласти тести, я запровадила практику підготовки до тестування в ігровій формі (для студентів 4 курсу

спеціальності ПАМЛ, курс «Економіка», який викладається англійською мовою), коли тестові питання викладені у ресурсі WordWall у вигляді гри і студенти мають необмежену кількість спроб для відповідей на тестові питання. Поки вони роблять ці спроби (комусь треба 2-3, а комусь і більше), вони запам'ятовують матеріал краще, відпрацьовують його, а потім складають модульний тест з першої спроби з гарним результатом. Крім того, таку саму практику я запровадила і для студентів економічного факультету як денної, так і заочної форми навчання.

Звісно, це вимушена практика, і її недоцільно використовувати в нормальних умовах, але в умовах форс-мажорних обставин вона показала себе цілком виправданою.

Таким чином, змістивши акцент з контролю на відпрацювання матеріалу, студентам були надані додаткові можливості з підвищення якості навчання в умовах воєнного стану.

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000 р.). URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.

*Д-р екон. наук, доцент М. В. Корінь,
кандидати екон. наук, доценти
М. В. Кондратюк, Г. В. Обруч
кафедри економіки та управління
виробничим і комерційним бізнесом*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Війна в Україні, яка розпочалася наприкінці лютого, внесла суттєві корективи в діяльність освітніх закладів і організацію освітнього процесу. Значних пошкоджень зазнала інфраструктура закладів вищої освіти, скорочуються обсяги фінансування освітньої сфери, зафіксовано зниження мотивації студентів до здобуття освіти в українських університетах і відповідно, має місце масовий відтік студентів закордон. Відбувається втрата кадрового потенціалу як у зв'язку з вимушеним переїздом, у т. ч. і за кордон, так і з посиленням розриву в рівні оплати праці спеціалістів освітньої сфери та інших секторів економіки і переходом фахівців на роботу в інші сфери господарювання. Ці та інші фактори значно ускладнюють роботу закладів вищої освіти і вимагають від останніх перегляду механізму надання освітніх послуг та суттєвого підвищення якості організації освітнього процесу.

Особливого схвилювання наразі викликає низький рівень мотивації студентів до здобуття освіти в українських університетах. Звичайно, у значній мірі це викликано високим рівнем небезпеки перебування в країні у зв'язку з бойовими діями і невизначеністю подальших перспектив розвитку економіки.